

En avvisning av *Ashâ'irahs* tro gällande Koranen och Allâhs tal

Ett utdrag ur Abû Ammâr Yâsir Qâdhis bok¹

“An introduction to the sciences of the Qur’ân”

Översättning av Iyâd A.

¹ Al-Hidaayah Publishing and Distribution, sid. 40-53.

En avvisning av *Ashâ'irah*

Ashâ'irah är en grupp som tagit sin troslära och sitt namn efter Abû al-Hasan 'Alî ibn Isma'îl al-Ash'arî. (d. 324 E.H.).²

Vad gäller Allâhs tal, kom *Ashâ'irah* med en ny troslära som var okänd för *salaf*³. De bekräftade att Allâh besitter en talegenskap och att Koranen är Allâhs tal – och hittills är de överens med *Ahlu-sunnah*. Däremot förklarade dem denna egenskap på ett unikt sätt, för dem hävdade att Allâhs tal är ett 'inre' tal – ett tal som inte kan höras av någon. De kom fram till detta genom att tänka och hävdade att på samma sätt som människors tankar är ett typ av tal som inte kan höras så är Allâhs tal på samma sätt ett inre tal som inte kan höras. Därför hävdade de att Allâh inte talar med något ljud och att Hans ord inte består av ord eller bokstäver. Vidare så hävdade de att Allâhs tal inte är relaterad till Hans Vilja. Med andra ord så talar Allâh hela tiden och kommer alltid att tala, enligt *Ashâ'irah*. Han talar alltså inte när Han vill. De hävdade också att Allâhs tal är en enda mening som inte kan delas upp i olika delar. Detta ledde dem till att säga att Toran, Evangelierna och Koranen är "uttryck" från en och samma mening, men att Allâhs verkliga tal är utan något språk, och är därför från samma mening. Eftersom de hävdade att Allâhs tal är ett 'inre' tal, så följdes denna princip med att hävda att texten i Koranen är skapad, men att Allâhs tal inte är det. Den arabiska Koranen är enligt *Ashâ'irah* inte direkt Allâhs tal, utan snarare ett "uttryck" från Allâhs tal.

Abû Hâmid al-Ghazâlî (d. 505 E.H.), som är en av ledarna och av dem som spred denna troslära, skrev: "Allâh talar utan ord, ljud eller bokstäver... och Hans tal är ett tal från sinnet (dvs. ett inre tal). På samma sätt som sinnet inte har något ljud eller ord, så är Hans tal utan ljud eller ord."⁴

Huvudprincipen som ledde *Ashâ'irah* till att förvränga många av Allâhs namn och egenskaper, var deras vilja att föra bort alla liknelser mellan Allâhs namn och egenskaper och

² Det bör poängteras här att Abû al-Hasan al-Ash'arî själv gick igenom flera faser under sitt liv. Under hans första fas var han en *Mu'tazili*. Men när *Mu'tazilans* lärda inte lyckades övertyga honom i vissa trosrelaterade frågor, lämnade han denna troslära och började lära ut Abû Muhammad 'Abdullâh ibn Sa'îd ibn Kullâbs (d. 240 E.H.) troslära. Ibn Kullâb och al-Ash'arî försökte under denna tid avvisa *Mu'tazilans* och försvara *Ahlu-sunnans* troslära. Men tyvärr så var metodiken dem använde för att avvisa *Mu'tazilans* själv påverkad av grekisk filosofi. Därför föll dem själva i många fel och speciellt frågor gällande Allâhs namn och egenskaper. (Endast ett av dessa fel kommer att avvisas här, men man skall veta att en avvisning gällande en punkt i någon grupps troslära är en avvisning av en grupps påstående om att vara från *Ahlu-sunnah*, då *Ahlu-sunnans* troslära måste vara fullkomlig). Under hans sista fas i sitt liv, avvisade Abû al-Hasan al-Ash'arî Ibn Kullâbs läror och accepterade *Ahlu-sunnans* troslära. Det var under denna fasen som han skrev hans bok vid namnet *al-Ibânah*, där han försvarar *salafs* troslära och bekräftade Allâhs egenskaper såsom *istiwâ* (resningen över Tronen), *wajh*, *yad*, och andra egenskaper. Därför är det faktiskt så att den som hävdar sig vara *Ash'arî* faktiskt inte följer Abû al-Hasan al-Ash'arî, för om de verkligen skulle göra detta så skulle de ha följt den troslära han hade innan han dog och inte Ibn Kullâbs troslära som han förkastade innan han dog.

³ De tre första generationerna.

⁴ *Ihyâ' 'Ulûm al-Dîn*, Ashraf Publishers, Lahore, vol. 1, sid. 133. Det har sagts att Imam al-Ghazâlî lämnade *Ashâ'irahs* troslära i slutet av hans liv och att han accepterade *salafs* troslära.

skapelsens. Denna princip vars essens är korrekt, ledde *Ashâ'irah* till en extrem nivå. De använde sitt eget intellekt och logik för att avgöra vilka av Allâhs namn och egenskaper som gav någon form av liknelse eller antropomorfistisk liknelse, och vilka av dem som inte gjorde det. Baserat på denna klassificering tolkade dem de namn och egenskaper som de kände gav antropomorfistiska liknelser i kontrast till dess bokstavliga förstådda betydelse. De trodde att de genom detta förde bort alla faror i att efterlikna Allâh med Hans skapelse. Men deras ihärdighet att frigöra namnen och egenskaperna från att efterlikna Hans skapelse ledde dem istället till att förneka och förvränga många av Hans namn och egenskaper. De använde sitt intellekt som ett kriterium för att förstå Allâhs namn och egenskaper. Vad de än kände inte var passande Allâh, fastän Allâh själv hade bekräftat det, tolkade de tills det mättade deras intellekt.

Som Abû Hâmid al-Ghazâlî skrev: "Allt som vi hittar i texterna (dvs. Koranen och sunnahn)(gällande Allâhs namn och egenskaper) skall undersökas. Om intellektet sedan kan acceptera det så blir det obligatoriskt att tro på det... Men vad gäller de (egenskaper) som inte förstås av intellektet, blir det obligatoriskt att tolka dem som finns i texterna (Koranen och sunnah). För man kan inte föreställa sig att texterna skulle kunna innehålla någonting som motstrider intellektet. Vad gäller de hadither som till synes består av liknelser (mellan Allâh och Hans skapelse), så är de flesta av dem inte autentiska och de som är autentiska är inte tydliga och kan därför tolkas."⁵

Därför tog dem deras intellekt som ett kriterium för att acceptera och förstå Allâhs egenskaper. Det som överensstämde med deras intellekt, accepterade dem, och det som deras intellekt inte kunde förstå sig på, förnekade eller omtolkade dem. Hade de bara trott på dem utan att fråga "Hur?" eller "Varför?" hade det varit bättre för dem. De försummade istället en väldigt viktig punkt och det är att Allâh – den Upphöjde – är mer medveten om Hans namn och egenskaper än Hans skapelse och att Allâh är mer värtalig än någon av Hans skapelse. Därför är det inte passande att omtolka något namn eller egenskap som Allâh (eller Profeten – må Allâhs frid och välsignelser vara över honom) bekräftade om Sig själv, bara för att våra sinnen inte kan förstå något av egenskapens verklighet. De har också försummat det faktum att det inte är möjligt att jämföra Allâhs egenskaper eller att försöka förstå dem genom att göra jämförelser med skapelsens egenskaper.

Imam al-Barbahârî (d. 329 E.H.), som var en av de lärda från *salaf*, sade:

Må Allâh vara barmhärtig mot dig! Ha kännedom om att teoretisk retorik (*'ilm al-kalâm*) om Herren, den Högste, är något nyinfört, och är en innovation och vilseledning. Inget tillskrivs Herren förutom det Han beskrivit Sig själv med i Koranen eller det Allâhs sändebud – må Allâhs frid och välsignelser vara över honom –

⁵ Från hans *al-Iqtisâd fi al-'itiqâd*, sid. 132. Från *Nôr*, vol. 1, sid. 90.

förklarade för följeslagarna... Ingen säger om Allåhs egenskaper "Hur?" eller "Varför?" förutom en som tvivlar på Allåh. Koranen är Allåhs tal, Hans Uppenbarelse och Ljus...⁶

Ändå grävde *Ashâ'irah* in sig i begrepp som inte var förståeliga och de försökte resonera sig fram till verkligheten av Allåhs egenskaper.

För att illustrera detta exempel, gällande taleegenskapen, så resonerade *Ashâ'irah* att den som talar måste tala med ljud och andetag, och dessa är ju skapade. Sedan sade dem också att tal måste komma från en kombination av organ, såsom tungan, strupe och mun, men Allåh är fri från detta. De resonerade också med att säga att ord, bestående av bokstäver, aldrig kan vara eviga, då en bokstav följs av en annan som dessutom har en specifik plats i varje ord. Därför kan bokstäver som är sekventiella, som följs av det som var innan, inte ha funnits för evigt.⁷ Därför är det, enligt dem, inte möjligt att Allåhs tal består av ljud eller att Allåhs tal kan bestå av ord och bokstäver, för om det vore så skulle det ju vara skapat.

Man ser därför att *Ashâ'irah* använder sin logik för att förvränga klara och tydliga koncept i Koranen och sunnahn, genom att först jämföra Allåhs egenskaper med skapelsen, för att sedan resonera sig fram till att Allåh inte är lik Hans skapelse, för att sedan komma fram till att dessa egenskaper måste ha en annan betydelse. Hade dem bara förstått att Allåh är Unik, att det inte finns något som är som Honom och att det inte är möjligt att förstå Allåhs egenskaper genom att jämföra dem med skapelsens egenskaper, så hade det räddat dem från att falla i felet att förneka dessa egenskaper.

Vad gäller deras tro på att Allåhs tal är utan ljud, så motstrider det bevisen som gavs i det föregående kapitlet från Koranen, sunnahn och uttalanden från *salaf*. Antagandet att ljud måste komma från organ är ett antagande som är baserat på skapelsens kännetecken. Därför är det inte nödvändigtvis sant för alla objekt. Allåh – den Upphöjde – har gjort så att Himlarna och Jorden talar, för de besvarade Hans beordring och sade:

أَتَيْنَا طَائِعِينَ

"Vi kommer villigt!" [41:11]

Och Allåh – den Upphöjde – kommer få de otrognas hud att tala på Domedagen:

وَقَالُوا لَجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا قَالُوا أَنْطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ

"Och var och en skall fråga sin hud: "Varför vittnade du mot mig?" - och den skall svara: "Allåh, som ger alla talets gåva, har [också] gett mig [den]."[41:21]

⁶ *Sharh as-sunnah* (Maktabah as-Sunnah, Kairo, 1986), sid. 28.

⁷ Se även Juday', sid. 375-379 och Nôr, sid. 517-542, för dessa och andra logiska bevis som *Ashâ'irah* kommer med, tillsammans med motbevisen. *Ashâ'irah* försöker också bevisa det faktum att ordet tal (*kalâm*) är ett internt tal och inte nödvändigtvis ett något talat ord. Deras primära bevis är en rad poesi som tillskrivs en kristen person. Men denna betydelse de försöker bevisa motstrider den förstådda betydelsen av ordet *kalâm* i det arabiska språket. Allåh använder också andra ord än *kalâm* (såsom *nidâ*) för att utmärka Sitt tal och alla dessa ord utmärker ett tal med ljud. Se ovanstående källor för mer detaljerad information.

Allâh får dessa objekt att tala fastän dessa objekt inte har de organ som en människa behöver för att kunna tala. Kan inte Allâh, Han som skapade allting, tala som Han vill?

Imam Ahmad (d. 241 E.H.) sade:

”Vad gäller deras påstående (dvs. *Jahmiyyahs* påstående som sedan *Ashâ'irah* tog efter) att ljud endast kan ske i kombination av hals, läppar, tunga – har inte Allâh sagt till Himlarna och Jorden:

إِنِّيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ

"Kom, villigt eller nödda och tvungna!" - och de svarade: "Vi kommer villigt!" [41:11]

Och sade inte Allâh:

وَسَخَّرْنَا مَعَ دَاوُودَ الْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَالطَّيْرَ وَكُنَّا فَاعِلِينَ

”Och Vi befälde bergen och fåglarna att tillsammans med David lovprisa Oss - Vi har makt att göra detta.” [21:79]

Tror dessa människor att dem (dvs. bergen, Himlarna och Jorden) lovprisade med en hals, läppar och tungor?! Och gällande de otrognas lemmar som kommer vittna mot dem... Tror ni att de kommer att vittna med halsar, läppar och tungor?! Nej, sannerligen kommer Allâh få dem att tala utan någon hals, läppar eller tungor!”⁸

Det är därför inte acceptabelt att hävda att det, om Allâhs tal är med ljud, innebär att man ger dessa kännetecken till Skaparen, för detta är en jämförelse mellan Allâh och en människa och därför är det inte korrekt. 'Abdullâh ibn Ahmad ibn Hanbal (d. 290 E.H.) sade: ”Min fader (Imam Ahmad) sade: 'Hadithen från Ibn Mas'ûd klagör att när Allâh talar, kommer det ett ljud som låter som (att man flyttar) en kedja över en sten och denna hadith förnekas av *Jahmiyyah*. Dessa människor är otrogna. De försöker skapa förvirring och vilseleda människor. Den som hävdar att Allâh inte talar är otrogen! Vi kommer sannerligen fortsätta berätta dessa hadither som dem kom till oss!”⁹ Här talar Imam Ahmad om för oss att den som förnekar att Allâh talar med ljud är från *Jahmiyyah*. I en annan berättelse säger 'Abdullâh: ”Jag frågade min fader: 'Vissa människor hävdar att Allâh inte talar med ljud.' Imam Ahmad svarade då: 'Nej sannerligen! Allâh talar med ljud och de enda som förnekar detta är *Jahmiyyah*. De vill förvirra människorna och förneka (Allâhs egenskaper)”¹⁰

Imam ash-Shahrastânî (d. 548 E.H.) sade, medan han diskuterade den historiska utvecklingen av olika sekter gällande Allâhs tal: ”Sedan kom (Abû al-Hasan) al-Ash'arî och införde en tredje åsikt och hävdade att allt ljud måste vara skapat. Med denna åsikt, motstred han

⁸ *Ar-Radd 'ala al-Jahmiyyah*, sid. 131. Se även al-Harbî, sid. 375.

⁹ Rapporterad av 'Abdullah ibn Ahmad i *as-Sunnah*, # 534.

¹⁰ Al-Harbî, sid. 373.

konsensus (*ijmâ'*) innan honom, för han hävdade att det vi reciterar inte är Allåhs verkliga tal. Och denna åsikt är innovationens grund.”¹¹

Som tillägg måste dessa punkter besvaras om *Ashâ'irah* fortfarande anser att Allåhs tal är utan ljud:

1) Om Allåhs tal är utan ljud, vad var det då Mûsa hörde då Allâh talade till honom? Om de säger att Allâh skapade ett ljud och fick Mûsa att höra ett skapat ljud, då betyder det att detta skapade objektet sade:

إِنِّي أَنَا رَبُّكَ فَاخْلَعْ نَعْلَيْكَ إِنَّكَ بِالْوَادِ الْمُقَدَّسِ طُوًى [12] وَأَنَا اخْتَرْتُكَ فَاسْتَمِعْ لِمَا يُوحَى [13] إِنَّنِي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي

”Jag är din Herre... Jag är Allâh. Ingen gudom finns utom Jag. Dyrka Mig därför och förrätta bönen för att minnas Mig!”[20:12-14]

Om de därför hävdar detta, betyder det att detta skapade objektet påstod sig vara Allâh och bad Mûsa att dyrka det! Om de sedan säger att det var Allåhs verkliga tal, måste vi fråga oss själva ”Hur hörde Mûsa Allåhs tal då ni hävdar att Hans tal är utan ljud?” *Ashâ'irahs* lärda har ännu inte kunna komma med ett tillfredsställande svar på detta.

2) Om Allåhs tal är utan ljud, vad har då de profeter som Allâh talade med för speciell status? Med andra ord, vad är då förträffligheten med Mûsa till skillnad från andra profeter om han aldrig hörde Allåhs tal? Koranen nämner att bland gåvorna som vissa profeter har fått är att Allâh talat med dem direkt:

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ مِّنْهُمْ مَّن كَلَّمَ اللَّهُ

”Några av dessa sändebud [om vilka Vi har berättat för dig] har Vi gett företräde framför de andra. Bland dem finns den som Allâh [själv] talade till.” [2:253]

Sedan, om Allâh talar med en profet som inte kan höra Honom, vad är då skillnaden mellan denna typen av ingivelse och andra typer av ingivelser? Allâh säger:

وَمَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِيَ بآدَانِهِ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ عَلِيُّ حَكِيمٌ

”Det är inte människan givet att Allâh talar till henne på annat sätt än genom ingivelse eller från andra sidan av ett förhänge eller genom ett sändebud som Han sänder och som uppenbarar det Han vill [skall uppenbaras]. Allâh är upphöjd, vis.”[42:51]

Denna vers nämner olika typer av ingivelser. Om det, enligt *Ashâ'irah*, är så att Allåhs tal inte kan höras, vad är då skillnaden mellan då Allâh talar 'från andra sidan av ett förhänge' och den andra typen av ingivelse?

¹¹ *Nihâyat al-Aqdâm*, sid. 313; taget från al-Harbî, sid. 365.

3) Om Allåhs tal är ett internt tal som liknar människornas tal i sinnet, vad är då skillnaden mellan Allåhs tal och Allåhs kunskap? Allåh har beskrivit Sig själv med båda dessa egenskaper i Koranen. Om Allåhs tal inte kan höras och är ett internt tal, då fordrar detta att det är samma sak som kunskapsegenskapen.

Det finns en annan punkt som *Ashâ'irahs* tro medför, vilket är en väldigt farlig konsekvens. Precis som talegenskapen är en nobel attribut så är dess motsats, stumhet, ett oönskat kännetecken och inte heller är det något lovvärt. Det är allmänt känt att den som är stum inte är lik den som talar. Att därför påstå att Allåh inte besitter talegenskapen (eller att omtolka det på ett sätt som *Ashâ'irah* gör) är i verkligheten ogudaktigt, då detta sedan medför att Skaparen är stum och Allåh är fri från alla brister. Faktum är att denna trosprincip var ett av de starkaste argumenten som profeterna brukade använda för att förneka dyrkandet av andra än Allåh! Berättelserna om Ibrahîm och Mûsa visar detta klart och tydligt.

Berättelsen om Ibrahîm

Berättelsen om Ibrahîm och avgudarna är välkänd. Ibrahîm förstörde alla hans folks avgudar förutom den största av dem. När hans folk upptäckte detta, frågade de honom om han var den ansvarige. Ibrahîm svarade som det nämnts i Koranen:

قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ هَذَا فَاسْأَلُوهُمْ إِنْ كَانُوا يَنْطِقُونَ [63] فَرَجَعُوا إِلَىٰ أَنفُسِهِمْ فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنْتُمُ الظَّالِمُونَ [64] ثُمَّ نَكْسُوا عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا هَؤُلَاءِ يَنْطِقُونَ [65] قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ [66] أَفَ لَكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللَّهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ

Han svarade: "Nej, det var denne, den förnämste av dem, som gjorde det. Men fråga dem ni, om det är så att de kan tala." Då återgick de till att diskutera inbördes och [några] sade [till de andra]: "Det är ni som har gjort orätt!" Men så svängde de om [och sade till Ibrahîm:] "Du vet mycket väl att dessa [bilder] inte kan tala!" [Då] sade han: "Dyrkar ni alltså i stället för Allåh det som varken kan gagna eller skada er? Skam över er och det som ni dyrkar i Allåhs ställe! Vill ni inte använda ert förstånd?!" [21:63-67]

I dessa verser visade Ibrahîm sitt folk att deras avgudar inte förtjänade dyrkan, just för att de inte kunde tala. Efter att de erkände detta, tillrättavisade Ibrahîm dem och frågade dem: "Vill ni inte använda ert förstånd?!", dvs. "Hur kan ett objekt som inte ens kan tala vara värd dyrkan?" Poängtera att Ibrahîm syftade på ett tal som *kunde höras*, för Ibrahîms folk besvarade inte Ibrahîm med *Ashâ'irahs* tro: "Våra gudar talar, men ett tal som inte hörs – ett internt sinnestal!" för de förstod vad Ibrahîm menade! Det är därför de gick tillbaka till sig själva och insåg dåraktigheten i deras handlingar. De kunde alltså endast besvara med ett klenst svar, dvs. att alla visste att deras avgudar inte kunde tala!

Berättelsen om Mōsa

När israeliterna tog kalven som de hade byggt som ett objekt för dyrkan, blev de tillrättavisade i Koranen. Allâh säger:

أَفَلَا يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا يَمْلِكُ لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا

Märkte de inte att den inte svarade dem med ett ord och varken gjorde dem skada eller var dem till nytta? [20:89]

I en annan vers säger Allâh:

وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوسَىٰ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ حُلِيِّهِمْ عِجْلًا جَسَدًا لَهُ خُورٌ أَلْمُ يَرَوْنَ أَنَّهُ لَا يُكَلِّمُهُمْ وَلَا يَهْدِيهِمْ سَبِيلًا

Och sedan Mōsa lämnat dem satte folket upp en bild, till formen lik en kalv, [tillverkad] av deras guldsmycken, en kropp som lät höra ett bölande ljud. Märkte de inte att *den varken talade till dem* eller gav dem vägledning? [7:148]

I dessa två versen tillrättavisar Allâh israeliterna för att de dyrkar kalven, en ofullkomlig avgud som inte var värd dyrkan just för att den inte kunde tala! Fastän kalven gav ifrån sig ljud så var den inte kapabel till att tala intelligent.

Därför visar dessa två berättelser oss att stumhet och inkonsekvent tal inte är egenskaper som passar Skaparen, och därför blev Ibrahîms och Mōsas folk tillrättavisade för att ha riktat sig mot stumma gudar. Ändå tror *Ashâ'irah* att de för bort alla negativa egenskaper från Allâh, fastän de i själva verket istället likställer Skaparen med dessa avgudar. Därför föll de i samma fel som Mōsa och Ibrahîms folk gjorde när det kommer till talegenskaper! Det är därför Hârôn ibn Ma'rôf (d. 231 E.H.), en av de lärda från *salaf*, sade: "Den som hävdar att Allâh inte talar, dyrkar i själva verket en avgud."¹²

Ashâ'irah hävdar också att Allâhs tal inte är relaterad till Hans Vilja, vilket innebär att Allâh inte talar när Han så önskar. Istället menar dem att Han ständigt talar. Det faktum att Allâhs tal är relaterad till Hans Vilja (med andra ord, Allâh talar när Han så önskar) framgår klart och tydligt i Koranen. Allâh säger:

إِنَّمَا أَمْرُهُ إِذَا أَرَادَ شَيْئًا أَنْ يَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ

"Om Han vill att något skall vara säger Han endast till det: "Var!" - och det är." [36:82]

I denna vers visar Allâh att Hans tal är relaterad till Hans vilja, för när Han avser något säger Han till det "Var!", vilket bevisar att Allâh talar när Han önskar. Allâh säger också:

¹² Rapporterad av 'Abdullâh ibn Ahmad, # 209.

وَلَمَّا جَاءَ مُوسَى لِمِيقَاتِنَا وَكَلَّمَهُ رَبُّهُ

”Och när Mōsa kom till det möte Vi hade utsatt och hans Herre talade till honom...” [7:143]

Denna vers visar att Allâh talade till Mōsa efter att Mōsa hade kommit fram till mötesplatsen, varken före eller efter, vilket återigen visar oss att Allâh talar när Han önskar.

Ashâ'irah hävdar också att Allâhs tal är en och samma mening och kan inte delas upp i olika delar. Detta ledde dem till att säga att Koranen, Toran och Evangelierna är i dess essens en och samma sak. Det enda som skiljer dem åt är att de har olika termer och språk. Om så vore fallet skulle ju Koranen, Toran och Evangelierna då de översätts till ett och samma språk bli samma sak då dess essens är det. Men det är välkänt att dessa tre skrifter skiljer sig åt från varandra mycket.

Sedan om nu Allâhs tal inte kan delas upp i olika delar, så får vi ännu ett problem som *Ashâ'irah* måste reda ut. Följande konversation är mellan en av *Ahlu-sunnahs* lärda, Abû Nasr as-Sijazî (d. 444 E.H.) och en av *Ashâ'irahs* lärda:¹³

Abû Nasr sade till *Ash'arin*: ”Vad säger du gällande Allâhs tal med Mōsa? Förstod han allt tal (dvs. om Allâhs tal inte kan delas upp i delar, hörde han då allt tal från Allâh)?”

Ash'arin tvekade lite grann och frågade: ”Vad avser du med denna fråga?”

Abû Nasr svarade: ”Glöm vad jag avser och svara på min fråga!” Men *Ash'arin* vägrade svara tills Abû Nasr tillslut berättade vad han avsedde med frågan.

Abû Nasr svarade: ”Vad jag avser är följande: Om du nu svarar på min fråga genom att påstå att Mōsa förstod allt tal från Allâh, då medför detta att det inte finns något tal förutom att Mōsa begrep det och detta är hädelse och otro (för detta skulle innebära att Mōsa har fått ta del av all kunskap från Allâh)... men om du inte säger detta så har du inget annat val än att säga att Mōsa begrep en del av Hans tal och med detta har du orsakat dig själv att hamna i något som du själv låtsas fly ifrån, vilket är tron på att Allâhs tal är uppdelat. Du påstod också att den som säger att Allâhs tal är uppdelat är otrogen, vilket du själv tvingas säga nu. Därför är din motståndare vinnaren, för han trodde på det som fanns i Koranen och sunnah, (som kommer) från Allâh och Hans sändebud, må Allâhs frid och välsignelser vara över honom. Men du vägrade underkasta dig dem och hävdade istället att det är obligatoriskt att återvända till sitt intellekt (för att förstå dessa koncept). Ändå har ditt intellekt tvingat dig att underkasta dig uppenbarelsen och du har i själva verket förudmjukat dig själv!”

¹³ Det bör poängteras här att *Ashâ'irahs* lärda själva är oense vad gäller denna punkt. En del av dem påstår att Allâhs tal kan delas upp i beordringar, förbud och fakta. En annan grupp av dem gav andra indelningar, men majoriteten av dem håller inte med om det. Dessa olikheter är i sig ett bevis för att de är innovatörer, för *Ahlu-sunnahs* lärda är inte oense om grundläggande trosrelaterade frågor.

Ash'arin svarade: "Jag behöver lite tid för att tänka över detta," och lämnade konversationen.

Med andra ord, om Allåhs tal är en enda essens som inte kan delas upp, hörde då Mōsa allt från Allåh? Om så är fallet så innebär det att Mōsa fått del av Allåhs kunskap och detta är inte möjligt. Om det inte är så, innebär det isåfall att Mōsa begrep en del av Allåhs tal, vilket *Ahlu-sunnah* tror på.

Den sista punkten som skall tas upp här är den farligaste konsekvensen av *Ash'irahs* tro. Eftersom *Ash'irah* hävdade att Allåh inte talade Koranen med en röst, att den inte är på något språk och består varken av ord eller bokstäver, måste dem svara på ett antal frågor vilket inkluderar: "Var kommer Koranen som är närvarande bland oss idag ifrån? Och vad är då den arabiska Koranen, med dess ord och bokstäver?"

Med andra ord, eftersom *Ash'irah* hävdade att Allåhs tal inte kan höras, var kom Koranen då ifrån? Och vem var det som reciterade den först? Och om Koranen inte är på något språk och varken består av ord eller bokstäver, som *Ash'irah* hävdar, vad är då relationen mellan Koranen som faktiskt är på arabiska och Allåhs tal?

Vad gäller denna punkt så har *Ash'irah* inget annat val än att erkänna att Koranen är Allåhs *riktiga tal* (då den är på arabiska samt består av ord och bokstäver), men att den istället är ett 'uttryck' (på arabiska: '*hikâyah*' eller '*ibârah*') av Allåhs tal. Men vem som var den första att 'uttrycka' den är *Ash'irah* sinsemellan inte överens om och alla deras åsikter är lika hädiska! De flesta av dem säger att Koranen först skapades i *Lawh al-Mahfoudh*¹⁴ (med andra ord så existerade inte de arabiska orden i Koranen förrän Allåh skapade dem i *Lawh al-Mahfoudh*), vilket därför medför att dem säger att Koranen är skapad. Andra hävdade att Allåh fick Jibrîl att att förstå innebörden av Koranen och att han (dvs. Jibrîl) var den första som verbaliserade den, vilket medför att Koranen är Jibrîls tal. En del andra hävdade att Koranen endast inspirerades i dess innebörd, men att Profeten – må Allåhs frid och välsignelser vara över honom – var den första som uttryckte den i ord, vilket i sig innebär att Koranen är Profeten Muhammads – må Allåhs frid och välsignelser vara över honom – tal.

Ash'irah blev med andra ord tvingade att erkänna att den arabiska Koranen inte är Allåhs tal, utan att den istället är skapad. Detta eftersom de skiljde mellan det de kallade för 'Allåhs interna tal' som de hävdade är utan något språk, ljud eller ord, samt det som är Koranen som faktiskt är på arabiska, reciteras och hörs, samt består av ord. Detta 'interna tal' är enligt dem inte skapat, men eftersom Koranen bara är ett 'uttryck' av detta 'interna tal' och inte Allåhs verkliga tal, måste den vara skapad.

Därför hävdar och tror *Ash'irah* uttryckligen att Koranen är skapad, fastän de följer upp detta påstående med att säga "...men Allåhs tal är inte." Som en av deras mest kända lärde, Ibrâhîm al-Bâjôrî (d. 1277 E.H.), skrev: "*Ahlu-sunnahs* tro (han avser i själva verket

¹⁴ Den bevarade tavlan.

Ashâ'irahs tro) är att Koranen som vi reciterar är skapad, men (Allâhs) interna tal är inte skapat.”¹⁵

Därför är *Ashâ'irah* i grunden överens med *Jahmiyyah* och *Mu'tazilah* att Koranen är skapad.

Man bör fråga sig följande: Om alla de lärda från *salaf* hårt avvisade de som trodde på att Koranen var skapad, för att inte tala om att de anklagade dem för otro, talade dem då emot just konceptet om 'internt tal' som *Ashâ'irah* införde eller menade de Koranen som är välkänd för alla muslimer? Och när Imam al-Lâlakâ'î (d. 418 E.H.) citerade över femhundra av *salafs* lärda som sade att Koranen är Allâhs tal och inte skapad, skiljde då någon av dessa lärda mellan detta 'interna tal' och den verkliga Koranen eller sade dem att Koranen endast är ett 'uttryck' av detta 'interna tal'?

Svaret på detta är väldigt tydligt: ingen av *salaf* förkunnade eller trodde på dessa tros läror som *Ashâ'irah* införde och ingen av dem skiljde mellan Allâhs 'interna tal' och Koranen. Det *salaf* menade när dem sa att Koranen är Allâhs tal och inte skapat är den faktiska Koranen och inte en imaginär eller något infört 'internt tal'. Ingen av dem, inte en enda av de lärda (före Abû al-Hasan al-Ash'arî och hans lärare Ibn Kullâb) nämnde detta begrepp som de kallar för 'internt tal' och inte heller skiljde dem mellan det och Koranen! Alla *salaf* sade: "Koranen är Allâhs tal och är inte skapat." Ändå hävdar *Ashâ'irah* att "Koranen är bara ett uttryck av Allâhs tal och är skapat"!!

هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ

Är deras villkor jämförbara? [Nej] - Gud ske lov! - men de flesta [människor] inser inte detta. [39:29]

Faktum är att många av dem tidiga lärda under *salafs* tid avvisade *Ashâ'irahs* tro. Ahmad ibn Sînan al-Wâsitî (d. 258 E.H.), en av Imam al-Bukhârîs (d. 256 E.H.) och Imam Muslims (d. 261 E.H.) lärare, sade i sin avvisning av Ibn Kullâbs tro (som sedan Abû al-Hasan al-Ash'arî tog efter): "Den som hävdar att Koranen är av två ting (dvs. ett 'internt tal' och ett 'uttryck' av detta tal) eller att det bara är ett uttryck (av Allâhs tal), är vid Allâh, den som inte har någon gud vid sin sida, en kättare (*zindîq*) som vill förstöra islam. Han är en förnekare av Allâh. Denna Koran är Koranen som Allâh uppenbarade genom Jibrîl till Profeten..."¹⁶ Den lärde Abû al-'Abbâs Ahmad ibn 'Umar ibn Surayj (d. 303 E.H.), som av Imam adh-Dhahabi kallades för det fjärde århundradets återupplivare (*mujaddid*)¹⁷ och som var anledningen till att Imam ash-Shafi'is (d. 204 E.H.) *fiqh* blev populär, skrev:

¹⁵ Rapporterat i *Kifâyat al-'Awâm*, sid. 104. Taget från *Juday'*, sid. 398. Al-Bâjôrî var kanske en av de mest kända av *Ashâ'irahs* lärda under hans århundrade. Han har en väldigt känd förklaring av al-*Jawharah* (som är en enkel bok som förklarar deras tro), vid titeln *Tuhfat al-Murîd ala Jawharat at-Tawhîd*.

¹⁶ *Juday'*, sid. 436.

¹⁷ Adh-Dhahabi, *Siyâr*, 14/201.

Alla i denna religion, från *Ahlus-sunnah wal-Jamâ'ah*, från de förgångna *salaf*, från följeslagarna, efterföljarna, de kända och rättvägledda lärda till vår tid har bekräftat och är överens om att alla verser gällande Allåhs egenskaper, samt de autentiska rapporteringarna som kommit från Profeten – må Allåhs frid och välsignelser vara över honom – gällande egenskaperna... är obligatoriska att tro på, varenda en av dem, precis som dem kom och att lämna deras sanna realia till Allåh... (*sedan nämnde han några egenskaper, varav många som Ashâ'irah förnekar, och han sade sedan*)... och att bekräfta Allåhs tal, med bokstäver, med ljud, på olika språk, med ord och kapitel... och allt detta accepterar vi och vi förnekar det inte. Vi tolkar det heller inte med tolkningen som andra grupper eller med antropomorfismen av antropomorfisterna... Utan vi säger det Allåh sade och tolkar det som Profeten – må Allåhs frid och välsignelser vara över honom, följeslagarna, efterföljarna och som de lärda från *salaf* som är kända för sin religion och karaktär tolkade det. Vi är överens om det som de är överens om och vi talar inte om det som de inte talade om (dvs. vi ger inga tolkningar som inte dem gav), utan vi accepterar den uppenbara betydelsen av berättelserna (dvs. hadith) och verserna (från Koranen). *Och vi ger inte dessa verser tolkningar som kommer från Mu'tazilah, Ashâ'irah, Jahmiyyah, de otrogna eller antropomorfisterna...utan vi accepterar dem (egenskaperna) alla utan omtolkningar (dvs. vi accepterar den uppenbara betydelsen av dem) och vi tror på dem utan att jämföra (dem med skapelsen).* Vi säger därtill: 'Tron på dessa (egenskaper) är obligatoriskt, att tala om dem är *sunnah*, men att försöka omtolka (*ta'wil*) dem (dvs. på det sätt dessa grupper gjort) är en innovation!'¹⁸

Dessutom är *Ashâ'irahs* tro väldigt lik *Lafdhiyyahs*, som trodde att en persons recitation av Koranen är skapad. Eftersom *Ashâ'irah* trodde på att den faktiska texten i Koranen var skapad, medförde detta automatiskt att de också trodde på att recitationen av Koranen var skapad. Detta eftersom recitationen, enligt *Ashâ'irah*, är av en skapad text. Imam Ahmad (d. 241 E.H.) sade: "*Lafdhiyyah* omges i själva verket av tron som Jahm (ibn Safwan)¹⁹ hade, för de trodde att Jibrîl kom med något skapat (till Profeten)."²⁰ I en annan berättelse, tillfrågades Imam Ahmad: "Vad är din åsikt gällande den som säger att deras recitation av Koranen är skapad?" Imam Ahmad svarade: "Dessa människor är värre än *Jahmiyyah*. Den som tror på detta, tror på att Jibrîl kom med något skapat och att Profeten – må Allåhs frid och välsignelser vara över honom – förkunnade något skapat!"²¹ Observera att tron på att Jibrîl kom med något skapat och tron på att Profeten – må Allåhs frid och välsignelser vara över honom – förkunnade något skapat är precis vad *Ashâ'irah* tror på, eftersom de tror på att den arabiska Koranen är skapad.

Avslutning

¹⁸ Juday', sid. 438.

¹⁹ *Jahmiyyah* fick sitt namn efter denna man som spred denna falska troslära.

²⁰ Adh-Dhahabi, *al-Uluww*, sid. 191.

²¹ Adh-Dhahabi, *al-Uluww*, sid. 212.

Allåhs egenskaper som nämns i Koranen och sunnahn är fullständigt unika. Dessa egenskaper förstås bokstavligen (vad gäller Allåhs tal: att Han talar när Han vill, med ljud, på olika språk, samt att detta tal består av ord och bokstäver, och att det inte är skapat), men deras sanna realia och att gå in på "Hur – frågor" är något vi håller oss borta ifrån. Varje negativ liknelse mellan dessa egenskaper och skapelsens egenskaper förnekas (vad gäller talegenskaper: att skapelsens tal är skapat tillskillnad från Allåhs tal). Att förstå dessa egenskaper bokstavligen betyder inte att vi förstår dem på ett sätt som vi finner i skapelsen eller att vi jämför dem med skapelsens egenskaper, utan det betyder att vi bekräftar den språkliga betydelsen av dessa egenskaper på ett sätt som passar Skaparen och människor kommer aldrig förstå dem fullständigt.

Ashâ'irahs tro och vilseledning är baserad på deras antropomorfistiska förståelse av Allåhs egenskaper. Om de bara hade förstått att Allåhs egenskaper inte kan jämföras med skapelsens egenskaper och att de inte är grundade på skapelsens egenskaper, så hade dem inte behövt fly för att försöka rationalisera egenskaperna för att föra bort denna s.k. antropomorfism från dem. De misslyckades också inse att de i sin ihärdighet att föra bort denna imaginära antropomorfism som de trodde fanns i Koranen och sunnah, fick dem att sluta upp i att jämföra Allåhs egenskaper med egenskaperna av livlösa objekt.

Ashâ'irah är ett exempel på hur vilseledning sker när korrekt islamisk metodik inte följs. De försökte avvisa *Mu'tazilahs* och *Jahmiyyahs* tro, samt bekräfta Allåhs egenskaper, men eftersom de var så påverkade av principer från grekisk logik och rationalism så slutade de upp med att hålla med samma grupp som de själv försökte avvisa med att hävda att Koranen var skapad.

Avslutningsvis sade *sunnahns* lärde, Imam Muhammad ibn al-Hasan al-Âjurrî (d. 360 E.H.):

Därför är det väsentligt att muslimerna fruktar Allåh och lär varandra Koranen... och att de inte tvistar om den. De skall även känna till att den är Allåhs tal och inte skapad. Om en *Jahmi* således argumenterar och säger "Den är skapad!", "Den är Allåhs tal!" och stoppar där (dvs. en *Wâqifî*), säger att "Min recitation av Koranen är skapad!" (dvs. en *Lafdhî*) eller att "Koranen är bara ett uttryck av det som finns i *Lawh al-Mahfudh!*" (dvs. som *Ashâ'irah* säger), så är domen för en sådan person att man lämnar personen, att man varken talar med eller ber bakom personen. Snarare skall man varna för personen.

För dig, åh muslim, är det uttalanden från profeten, följeslagarna, efterföljarna och muslimernas lärda som gäller. Och håll dig borta från debatter (om religionen genom att använda ditt intellekt), värdelösa argument och tvister! Hoppas för den som följer denna väg allt gott från Allåh...²²

²² *Ash-Shari'ah*, vol. 1, sid. 239. Vad gäller ens bön bakom en *Ash'ari*, är det bäst att undvika det. Om man däremot inte har något annat val så är ens bön fortfarande giltig och behöver inte upprepas. Observera hur al-Âjurrî likställde *Ashâ'irahs* tro med *Jahmiyyahs* och att han ansåg dem vara en del av *Jahmiyyah*!!

Man bör observera att *Ashâ'irah* hävdar att *Ahlu-sunnahs* troslära härstammar från Ibn Taymiyyah (d. 728 E.H.). De säger att han var den första som ansåg att Allåhs egenskaper skall förstås enligt dess bokstavliga betydelse och att det därför var han som var den första som bekräftade att Allåhs tal kan höras och att Koranen är Allåhs riktiga tal. För att avvisa denna åsikt, har författaren medvetet valt att inte citera någonting från Ibn Taymiyyah här. Detta för att visa att rätten att predica troslära inte tillhör Ibn Taymiyyah, utan den tillhör Allåh och Hans sändebud – må Allåhs frid och välsignelser vara över honom. Sedan så var följeslagarnas, efterföljarnas och *Ahlu-sunnahs* lärda tro en och samma. Denna tro är den som framställdes och försvarades ovan. Varje lärd som citerats från ovan levde århundrade innan Ibn Taymiyyah, så hur kan Ibn Taymiyyah vara den första som spred dessa åsikter? Istället bör man fråga *Ashâ'irah* om de kan namnge någon lärd som levde innan Abû al-Hasan al-Ash'arî och Ibn Kullâb, som hade samma åsikter som dem har. Vad gäller oss så har vi citerat Koranen, sunnahn, uttalanden från följeslagarna, efterföljarna, lärda från de första generationerna såsom Imam Ahmad, Abu Hanîfah, ash-Shâfi'i, Mâlik, al-Bukhârî och ad-Dârimi för att försvara vår tro. Vem är det, innan al-Ash'arî och hans lärare Ibn Kullâb, samt innovatören Jahm ibn Safwân, som har den tron ni har? Om de inte kan besvara dig så skall du veta att de är ett folk som vänt sig bort från att acceptera Koranen och sunnahn, förutom och förrän det går ihop med deras intellekt och lustar!

Ett annat sätt de använder för att förvirra människor är att de citerar berömda och välkända lärda genom islams historia som var *Ashâ'irah* eller som var påverkade av vissa trosrelaterade frågor som *Ashâ'irah* har. De namnger exempelvis al-Bâqillânî (d. 403 E.H.), al-Qurtubi (d. 671 E.H.), an-Nawawî (d. 676 E.H.), Ibn Hajar al-'Asqalâni (d. 852 E.H.), as-Suyûtî (d. 911 E.H.) Ibn Hajar al-Haythami (d. 974 E.H.) och många andra respekterade och älskade lärda och hävdar att "Om alla dessa lärda är vilseledda *Ashâ'irah*, vem är då *Ahlu-sunnah*?!" Detta kan avvisas på flera sätt. För det första är det klart och tydligt att alla de lärda ovan levde efter de tre första generationerna efter *hijra* och gällande dessa generationer talade Profeten om för oss att de är de bästa av alla generationer! *Ashâ'irah* kan inte namnge en enda ansedd lärd från *salafs* tid som hade samma tro som dem, av den enkla anledningen att det inte finns någon. *Ashâ'irahs* tro grundades först under det fjärde århundradet efter *hijra* och de blev alltmer kända efter det. Vi är beordrade av Profeten – må Allåhs frid och välsignelser vara över honom – att ta från de tre första generationerna och vi anser att det är en del av islam att följa dem. Vad gäller generationerna och de lärda efter deras tid så kollar vi på dem individuellt. Det goda från dem tar vi emot och det som är inkorrekt från dem tar vi inte emot. För det andra så håller vi inte med om att alla dessa lärda var helt och hållet *Ashâ'irah*. Vad gäller exempelvis al-Bâqillâni och Ibn Hajar al-Asqalâni, så var dem påverkade av *Ashâ'irah*, men var överens med *Ahlu-sunnah* i andra punkter (faktum är att as-Suyûtî till och med kritiserade tron på att *istawâ* betyder att ta makten (*istawlâ*) i hans *Itqân*). Därför är det inte korrekt att hävda att de var *Ashâ'irah* helt och hållet. För det tredje så är dessa lärda stora lärda och vi ursäktar dem för deras misstag inom trosläran. Vi säger att p.g.a. omgivningen de levde i så blev de inte ledda av den korrekta trosläran och blev istället påverkade av deras lärda och lärares trosläror, vilket råkade tillhöra *Ashâ'irahs*. Vi anser dem vara våra lärda, vi älskar dem och respekterar dem, men vi tar inte det som inte överensstämmer med *salaf*, för *salaf* är mer älskade av oss än de som kom efter dem. För det fjärde så kan vi besvara dessa namn med andra namn från kända lärda som hade korrekt troslära och levde under samma tid som de lärda ni hänvisar till. Med andra ord så var inte alla de lärda efter de tre första generationerna *Ashâ'irah*, för lärda som har korrekt troslära kommer alltid att existera. Exempelvis har vi Ibn 'Abd al-Barr (d. 463 E.H.), al-Baghawî (d. 510 E.H.), Ibn Qudâmah (d. 610 E.H.), Ibn Taymiyyah (d. 728 E.H.), adh-Dhahabî (d. 748 E.H.), Ibn al-Qayyim (d. 758 E.H.), Ibn Kathîr (d. 774 E.H.) och andra lärda som levde innan dem, under deras tid och efter dem. Poängen är att alla dessa lärda från senare generationer inte utgör ett kriterium. *Ashâ'irah* kanske kan namnge kända namn och *Ahlu-sunnah* likaså. Men det sanna kriteriet är de lärda från *salaf* och de som följer deras troslära och inga andra generationer förutom dem! Må Allåh vägleda oss och *Ashâ'irah* till den korrekta vägen!